

1 skyrius

23 valandos 59 minutės

Policijos automobilis braunasi pro melsvą žalumą vedančiu į sodybą traktorių keliuku. Ten, kyšulyje, matyti vienišas namelis – birželį niekada dorai nesutemsta. Paprastas medinukas, šiek tiek aukštesnis, nei turėtų būti, atrodo neproporcingas. Balti apvadai apsilaupę, raudona siena pietinėje pusėje išblukusi. Stogas su apžėlusiomis čerpėmis primena priešistorinio žvėries odą. Vėjo nėra, oras truputį atvėšęs, todėl stiklai apačioje rasoja. Iš lango antrame aukšte sklinda ryški geltona šviesa.

Apačioje ramiai blizga ežeras, apsuptas prie pat kranto augančių beržų. Ten ir pirtis, kurioje vasaros vakarais berniukai maudydavosi su tėvu, o paskui vorele, išskėtę rankas lyg nukryžiuotieji, brisdavo į vandenį aštriais akmenimis nusėtu dugnu.

„Puikumėlis!“ – šaukdavo tėtis nerdamas. Balsui nuvilnijus virš ežero, stodavo spengianti tylą, kokia įmanoma tik čia, taip toli nuo visko. Kartais ji gąsdindavo Benjaminą, o kartais atrodavo, kad visa aplink jo klausosi.

Tolėliau pakrantėje stovi valčių pašiūrė. Sutrešęs medinis statinys svyra vandens pusėn. Aukštėliau riogso daržinė su milijonų

kinivarpu išvarpytomis sijomis ir septyniasdešimties metų senumo mėšlo pėdsakais ant betoninės aslos. Tarp daržinės ir namo plyti nedidelė veja, kur berniukai žaisdavo futbolą, aikštė ant šlaito – nusigrėžus nuo vandens tekdavo pulti įkalnėn.

Tarp toliau dunksančio miško ir priekyje tyvuliuojančio ežero įsispraudusi pievelė su keliais pastatėliais primena sceną. Vieta nuošali, aplink nė gyvos dvasios, visai kaip kadaise. Žvelgdami iš atokiausio kyšulio taško, jokių žmogaus pėdsakų jie nematydavo. Kartais pasigirsdavo tolimas kitapus ežero žvyrkeliu važiuojančio automobilio gausmas, sausą vasaros dieną virš miško pakildavo dulkių debesis, bet žmonių jie nesutikdavo. Būdavo visiškai vieni, nes patys iš čia neišeidavo, o kiti čionai neužsukdavo. Kartą matė medžiotoją. Jam staiga pasirodžius, berniukai žaidė miške. Žilas žaliai apsirengęs vyriškis be garso slinko tarp eglių už dvidešimties metrų. Praeidamas pažvelgė į vaikus be jokios išraiškos veide, tylėdamas pakėlė prie lūpų smilių ir vėl dingo tankmėje. Jo pasirodymas taip ir liko nepaaiškinamas lyg meteorito, kuris šmėsteli danguje ir vis dėlto nenukrinta. Vėliau berniukai niekada apie jį nesikalbėjo, kartais Benjaminas net pasvarstydavo, ar tikrai jį matė.

Saulė nusileido prieš dvi valandas. Policijos automobilis atsargiai rieda keliuku. Vairuotojas sunerimęs žvelgia virš variklio gaubto, bandydamas įžiūrėti, kas lieka po dugnu, automobiliui leidžiantis nuo kalniuko, o medžių viršūnių nemato net ištempęs kaklą virš vairo. Virš namo iškilusios neįtikimo didumo eglės. Didelės atrodė jau tada, kai berniukai buvo maži, o dabar, ko gero, siekia trisdešimt–keturiasdešimt metrų. Vaikų tėvas visada didžiavosi šios vietos derlingumu, lyg tai būtų jo nuopelnas. Birželio pradžioje sukišdavo į žemę ridikėlių sėklas ir vos

po poros savaičių eidavo su atžalomis į daržą parodyti iš žemės jau lendančių raudonų kamuolėlių. Vis dėlto derlingumu aplink trobą kliautis neverta, kai kur žemė visai negyva. Obelis, kurią tėtis padovanojo mamai gimtadienio proga, tebėra ten, kur kadaise pasodinta, bet neauga ir nemezga vaisių. Vietomis nėra nė akmenėlio, dirva juoda ir sunki, o kitur uola visai čia pat, iškart po žole. Statydamas aptvarą vištoms tėtis tikrino žemę virbu. Vietomis minkšta ir apaugusi šlapia žole dusliai sugerdavo smūgi, o kartais sužvangėdavo visai negiliai. Tėčiui sušukus į žemę, garšas atsimušdavo į uolą taip, kad net rankas virpino.

Policininkas išlipa iš automobilio ir įgudusiu judesiu pritildo ant peties kabantį aparatą, iš kurio sklinda specifinis traškesys. Pareigūnas augalotas. Prie diržo kabantys kamuoti juodos matinės spalvos daiktai, regis, dar tvirčiau jį laiko ant žemės paviršiaus.

Virš aukštų eglių šmėsčioja mėlyna šviesa.

Ji kažkuo ypatinga. Virš ežero kylančios melsvos kalvos ir švyturėlių mirgėjimas prašosi dailininko teptuko.

Žengęs kelis žingsnius namo kryptimi pareigūnas sustoja ir staiga sutrikęs stebi sceną. Trys vyrai sėdi petys į petį ant mūrinių laiptų prie lauko durų ir verkdami glėbesčiuojasi. Kostiumuoti, su kaklaraiščiais. Šalia žolėje pūpso urna. Policininkas sutinka vieno iš vyrų žvilgsnį. Šis atsistoja, kiti du lieka toliau sėdėti apsikabinę. Abudu šlapi ir kaip reikiant aplamdyti. Dabar aišku, kodėl iškviesta ir greitoji pagalba.

– Aš Benjaminas. Tai aš skambinau.

Pareigūnas ieško kišenėse bloknoto. Nežino, kad to neįmanoma užrašyti ant popieriaus, kad jo akyse baigiasi kelių dešimtmečių trukmės istorija apie tris brolius. Apie žmones, kadaise

išplėstus iš šios vietos, o dabar priverstus grįžti. Nežino, kad čia viskas susiję, atskirai nieko negalima paaiškinti. Tai, kas vyksta dabar, svarbu, bet svarbiausia, kas jau nutiko. Mūriniai laiptai, trijų brolių ašaros, sutinę, krauju pasruvę jų veidai yra tik paskutinis sudrumsto vandens ratilas. Kraštinis, toliausias nuo pūkštelėjimo vietos.

2 skyrius

Plaukimo varžybos

Kiekvieną vakarą apsiginklavęs graibštu ir kibiru Benjaminas brisdavo į vandenį. Šalia nedidelėje aikštelėje sėdėdavo mama ir tėtis, judantys drauge su vakaro saule – atsidūrę šešėlyje vis perkeldavo stalą ir kėdes po kelis metrus. Taip ir slinkdavo vakarėjant. Po stalu tupinti kalytė Molė nustebusi žiūrėdavo, kaip dingsta jos stogas, ir sekdamo paskui krantu judantį ekipažą. Paskutinę maršruto stotelę pasiekę tėvai žiūrėdavo į saulę, lėtai dingstančią už medžių viršūnių kitapus ežero. Sėdėdavo visada šalia, petys į petį, nes abudu norėjo matyti vandenį. Aukštoje žolėje skendo baltos plastikinės kėdės, riogsojo pasviręs medinis staliukas su blizgančiais vakaro saulėje nučiupinėtiais alaus bokalais, ant jo buvo padėta pjaustymo lentelė su mortadelos likučiais ir ridikėliais. Žolėje tarp jų pūpsėjo šaltkrepšis, kad degtinė nesušiltų. Kartkartėmis tėtis staiga ištardavo „būk!“, kilstelėdavo stikliuką į kažką nematomą ir išgerdavo. Pjaustant dešrą staliukas drebėdavo, alus imdavo taškytis, ir mama akimirksniu susierzindavo, nutaisiusi grimasą pakeldavo bokalą ir laikydavo, kol jis baigs. Tėtis tokių smulkmenų išvis nepastebėdavo, tačiau Benjaminui jos ne-

praslysdavo pro akis. Jis atkreipdavo dėmesį į visus pokyčius ir visada laikėsi atokėliau nuo tėvų, nenorėdamas jiems trukdyti, bet pakankamai arti, kad girdėtų pokalbį ir galėtų kontroliuoti nuotaiką bei atmosferą. Klausėsi įprasto jų murmėjimo, stalo įrankių žvangėjimo į lėkštes, spragtelėjimo, kuriam nors užsidegant cigaretę. Tas garsų srautas reiškė, kad gimdytojai puikiai sutaria.

Nešinas graibštu Benjaminas ėjo pakrante, žvelgdamas į tamsų vandenį. Kartą pataikė dirstelėti tiesiai į saulės atspindį – akys suskaudo lyg nudegintos. Balansuodamas ant didelių akmenų jis dairėsi dugne buožgalvių, tų keistų juodų padarėlių, kurie primena tingiai plūduriuojančius kablelius. Išgriebęs kelis graibštu, iš karto įkalino raudoname kibire. Tai virto tradicija. Rankiojo buožgalvius, netoliese sėdint tėvams, o saulei nusileidus ir šiems susiruošus į vidų, išpildavo grobį į ežerą ir taip pat grįždavo namo. Kitą vakarą vėl tas pats. Kartą pamiršo buožgalvius kibire. Kai kitą dieną po pietų prisiminė, visi buvo išgaišę nuo saulės kaitros. Išsigandęs, kad pamatys tėtis, išpylė juos į ežerą ir nors žinojo, kad tėvas ilsisi viduje, pakaušiu kone juto svilinantį jo žvilgsnį.

– Mama!

Pakėlęs akis į namą Benjaminas pamatė šlaitu lipantį jaunėlį brolių. Net iš čia galėjai matyti, kad jis nerimsta. Ši vieta ne tiems, kas neturi kantrybės, ypač šią vasarą – prieš savaitę, kai jie tik atvyko, tėvai nusprendė, kad per atostogas žiūrėti televizorių nevalia, ir iškilmingai pasakė vaikams. Pjeras buvo sukrestas, kai tėtis ištraukė laidą ir demonstratyviai padėjo kištuką ant televizoriaus, lyg vykdydamas viešą mirties bausmę, kai kūnas paliekamas kaboti, kad taptų bauginančiu pavyzdžiu ir visiems šeimoje primintų, kas nutinka technikai, kuri kelia grėsmę šeimos sprendimui leisti vasaras gryname ore.

Pjeras turėjo komiksų, vakarais įsitaisęs kniūbsčias žolėje lėtai skaitydavo pusbalsiu, bet galiausiai jie nusibodo. Tada jis eidavo pas tėvus. Benjaminas žinojo, kad mama ir tėtis gali įvairiai reaguoti: kartais mama leisdavo susirangyti glėbyje ir lėtai kasydavo jam nugarą, o kartais susierzindavo, ir proga būdavo prarasta.

– Neturiu ko veikti, – pasiskundė Pjeras.

– Gal pagaudyk buožgalvių su Benjaminu? – pasiūlė mama.

– Ne, – atsakė jis ir stovėdamas už jos kėdės prisimerkęs pažvelgė į besileidžiančią saulę.

– Tai gal su Nilsu ką nors sugalvokit?

– Ką sugalvoti?

Tyla. Apsunkę nuo alkoholio mama ir tėtis sėdėjo ant plastikinių kėdžių lyg netekę jėgų ir žvelgė į ežerą. Atrodė svarstantys, ką sakyti ir kokią veiklą pasiūlyti, bet žodžiai taip ir liko neištarti.

– Būk, – sumurmėjo tėtis ir išmetė burnelę. Tada vlyptelėjo ir triskart garsiai suplojo. – Nagi! – sušuko. – Po dviejų minučių noriu matyti visus berniukus su maudymosi kelnaitėmis!

Benjaminas pakėlė akis ir žengęs kelis žingsnius artyn numetė graibštą į žolę.

– Berniukai! – šaukė tėtis. – Susirinkimas!

Nilsas gulėjo hamake tarp dviejų beržų prie namo ir klausėsi muzikos „Walkman“ ausinuku. Benjaminas stengėsi girdėti visus šeimos garsus, o Nilsas nuo jų bėgo. Benjaminas visą laiką siekė būti kuo arčiau tėvų, o Nilsas kuo toliau nuo jų. Pasirinko kitą kambarį ir niekame nedalyvavo. Vakare prieš suguldami broliai kartais girdėdavo tėvų barnius anapus fanerinės sienos. Benjaminas įsidėmėdavo kiekvieną žodį ir vertindavo jų padarytą žalą. Kartais tėvai rėkdavo vienas kitam nesuvokiamas bjaurastis, drabstydavosi tokiais piktais žodžiais, kad, regis, pataisyti

padėties nebepavyks. Benjaminas ištisas valandas gulėdavo nesumerkdamas akių, vis iš naujo prisimindavo tą barnį. Užtat Nilsas atrodė visiškai abejingas.

– Beprotnamis, – burbtelėdavo, barniui įsišėlus, ir apsvirtęs ant kito šono užmigdavo. Jam niekas nerūpėjo. Dienas jis leisdavo vienas pats, niekam nekrisdamas į akis, išskyrus staigius pykčio proveržius, kurie staigiai ir praeidavo.

– Velnias! – kartais pasigirdavo iš staiga sulingavusio hamako, kuriame Nilsas isteriškai mojuodavo rankomis, vydamas įkyrią vapsvą. – Nesveikos išperos! – riaumodavo maldamas orą. Paskui vėl nusiramindavo.

– Nilsai! – šaukė tėtis. – Susirinkimas pakrantėje!

– Jis negirdi, – ištare mama. – Klausosi muzikos.

Tėtis sušuko garsiau. Iš hamako nebuvo jokio atsako. Mama atsiduso, atsistojo ir nuskubėjusi prie Nilso ėmė demonstratyviai mosuoti jam panosėje. Sūnus nusiėmė ausines.

– Tėtis nori, kad ateitumėt, – pasakė ji.

Susirinkimas pakrantėje. Dienos vinis. Broliai dievino tą ypatingą ugnelę tėčio akyse, ji žadėjo pramogą ir žaidimus. Naują rungčių skelbiantis jo balsas būdavo iškilmingas ir mirtinai rimtas, nors lūpų kampučiai šelmiškai trūkčiodavo. Jis kalbėdavo lyg per didingą ceremoniją, tarsi viską būtų pastatęs ant kortos.

– Taisyklės paprastos, – ištare ir pakilo virš trijų laibakojų brolių su maudymosi kelnaitėmis. – Kai duosiu signalą, mano berniukai puls į vandenį, apiplauks ana tą plūdūrą ir grįš atgal. Nugalės tas, kuris greičiausiai apsisuks.

Berniukai išsirikiavo.

– Ar visi suprato? – paklausė tėtis. – Dabar paaiškės, kuris iš brolių greičiausias.

Benjamins pliaukšėjo sau per plonas šlaunis, kaip matė darant sportininkus prieš svarbias varžybas.

– Luktelėkit, – tėtis nusiėmė laikrodį. – Užfiksuosiu laiką.

Jis maigė savo dideliais nykščiais mažičius skaitmeninio laikrodžio mygtukus ir, šiam vis nepaklūstant, murmėjo panosėje:

– Kokių velnių... – paskui pakėlė akis. – Į vietas!

Benjamins ir Pjeras stumdėsi dėl patogesnės starto pozicijos.

– Nagi, liaukitės, – sudraudė tėtis. – Taip negalima.

– Koks skirtumas... – burbtelėjo toliau prie stalo sėdinti mama ir prisipylė stikliuką.

Broliai buvo septynerių, devynerių ir trylikos metų. Žaisdami futbolą arba lošdami kortomis galėdavo taip susikirsti, kad Benjamins pajusdavo nutrūkstant kažkokią juos siejančią giją. Dar labiau stengdavosi, kai tėtis supriešindavo brolius aiškiai pareikšdamas, kad nori išsiaiškinti, kuris sūnus yra šauniausias vienoje ar kitoje srityje.

– Į vietas... Pasiruošt, dėmesio... Marš!

Benjamins nulėkė prie ežero. Broliai lipo ant kulnų. Tada jis puolė į vandenį. Už nugaros girdėjo krante likusios mamos ir tėčio šūksnius:

– Šaunuoliai!

– Varykit!

Po kelių greitų žingsnių dugnas su aštriais akmenimis pradingo apačioje. Birželį vanduo įlankoje šaltokas, o toliau pasitiko ir vėl išnyko dar šaltesnės srovės, lyg ežeras būtų gyvas organizmas, norintis įvairiu šalčiu jį išbandyti. Prieš akis blizgančiame kaip veidrodis vandenyje pūpsėjo baltas putplasčio plūduras. Prieš kelias valandas statydami su tėčiu tinklus broliai patys jį ten paliko, tik Benjamins neprisiminė, kad taip toli. Taupydami energiją

jie plaukė tylėdami – trys galvos juodame vandenyje, vis labiau tolstantys šūksniai nuo kranto. Po valandėlės saulė pasislėpė už medžių kitame krante. Pasidarė nejauku, ežeras staiga pasikeitė. Vanduo Benjaminui atrodė nesvetingas. Iš karto užplūdo mintys apie tai, kas vyksta aplink, ir apie gelmėje tūnančius gyvius, kuriems plaukikai gal visai nepageidaujami. Jis prisiminė visus kartus, kai sėdėjo valtyje su broliais, tėčiui traukiant žuvis iš tinklo ir metant ant dugno. Sykį broliai pasilenkė žiūrėjo į aštirus kaip adatos lydekų dantis ir galinčius įdurti ešerių pelekus. Kažkuri žuvis pliaukštelėjo uodega, vaikai krūptelėjo ir suriko. Netikėto riksmo išgąsdintas tėtis irgi šūktelėjo, paskui atgavo ramybę ir vyniodamas tinklą burbtelėjo: „Tik žuvų nepradėkit bijoti...“ Benjaminas pamanė, kad dabar visi tie padarai plaukia šalia jo arba po juo, pasislėpę tamsiame vandenyje. Iki balto plūduro, kuris temstant virto rožiniu buvo dar toli.

Po kelių minučių plaukimo jie nutolo vienas nuo kito – Nilsas yrėsi gerokai priekyje, Benjaminą vijosi Pjeras. Vis dėlto, staiga užslinkus tamsai ir šalčiui ėmus žnaibyti šlaunis, atstumas tarp brolių ėmė mažėti, netrukus jie jau plaukė visai šalia. Gal nė negalvodami vandenyje nepaliko vienas kito, nors niekada to nebūtų pripažinę.

Galvos sviro vis arčiau vandens paviršiaus, grybšniai vis trumpėjo. Iš pradžių vanduo net putojo nuo mostų, bet dabar ežerą gaubė tyla. Pasiekęs plūdūrą Benjaminas apsigrėžė ir pažvelgė į namelį. Šis buvo taip toli, kad priminė raudoną lego kaladėlę. Berniukas tik dabar suprato, kaip toli reikės grįžti.

Nuovargis užplūdo tarsi iš niekur. Pieno rūgštis nebeleido iškelti rankų prieš save. Ištiktas šoko Benjaminas pamiršo judesius kojomis, nė nebežinojo, kaip tai daroma. Pakaušį ir sprandą smelkė šaltis. Jis girdėjo greitesnį ir trūkšmingesnį savo alsavimą.

Galvoje šmėstelėjo mintis, nuo kurios krūtinę sukaustė ledas: nesugebės pasiekti kranto. Matė, kaip Nilsas riečia sprandą, kad nesriūbtelėtų vandens.

– Nilsai! – pašaukė. Šis neatsakė ir toliau plaukė išmeigęs akis į dangų. Benjaminas prisiartino prie vyresniojo brolio. Berniukai sunkiai alsavo vienas kitam į veidą, jų žvilgsniams susitikus, Nilsso akyse jis įžiūrėjo dar nematytą baimę.

– Kaip tu? – paklausė.

– Nežinau... – vyresnėlis gaudė orą. – Nežinau, ar sugebėsiu.

Jis ištiesė rankas ir įsikibo plūduro, norėdamas pailsėti, bet šis neišlaikęs svorio pradingo po vandeniu. Tada Nilsas dirstelėjo į krantą.

– Nieko nebus, – sumurmėjo. – Per toli.

Benjaminas mėgino prisiminti, ko buvo išmokęs plaukimo mokykloje, klausydamas ilgo trenerio pasakojimo apie saugą vandenyje.

– Turime būti ramūs, – ištarė Nilsui. – Irtis ilgesniais grybšniais. Giliau kvėpuoti.

Tada žvilgtelėjo į Pjerą.

– Kaip tu? – paklausė.

– Aš bijau, – atsakė jaunėlis.

– Aš irgi, – pritarė Benjaminas.

– Nenoriu mirti! – sušuko Pjeras. Drėgnos jo akys buvo prie pat vandens paviršiaus.

– Eikš, – ištarė Benjaminas. – Laikykis arčiau manęs.

Trys broliai suplaukė į krūvą.

– Padėsime vienas kitam, – pasakė Benjaminas.

Tada visi drauge leidosi atgal.

– Ilgi grybšniai, – kalbėjo Benjaminas. – Iriamės visi drauge ilgais grybšniais.

Pjeras liovėsi verkti ir ryžtingai kasėsi pirmyn. Po valandėlės jie pagavo bendrą ritmą ir ėmė irtis sutartinai, kartu giliai įkvėpdami ir iškvėpdami.

Benjamins dirstelėjo į Pjerą ir nusijuokė:

– Tavo lūpos mėlynos.

– Tavo irgi.

Jie šyptelėjo vienas kitam ir vėl surimtėjo. Galvos virš vandens, grybšniai ilgi.

Benjamins matė tolumoje namelį ir nedidelę kupstuotą pievą, kurioje kasdien žaisdavo futbolą su Pjeru. Kairėje buvo įkastas į žemę rūsysis ir augo vaiskrūmiai, ten popiet jie eidavo pasiskinti aviečių ir juodųjų serbentų, grįždavo su baltais brėžiais ant įdegusių kojų. Už pievos dunksančios eglės temstant atrodė juodos.

Broliai artėjo prie kranto.

Likus penkiolikai metrų, Nilsas padidino tempą ir ėmė kaip pašėlęs irtis krauliu. Keikdamas savo žioplumą Benjamins puolė vytis. Brolių kovai aštrėjant, ežeras staiga vėl suputojo. Pjeras akimirksniu beviltiškai atsiliko. Krantą Nilsas pasiekė vienu grybšniu anksčiau už Benjaminą. Broliai beveik drauge puolė įkalnėn. Bandydamas aplenkti Nilsą, Benjamins čiupo jį už rankos, bet brolis ištrūko, parodydamas stebėtiną aršumą. Pasiekę aikštelę jie apsidairė.

Benjamins žengė prie namo ir dirstelėjęs pro virtuvės langą pamatė tėčio siluetą – atsukęs plačią nugarą tasai stovėjo palinkęs virš spintelės.

– Jie grįžo vidun, – ištarė Benjamins.

Įsiremęs rankomis į kelius Nilsas gaudė kvapą.

Šnopusdamas atbėgo Pjeras ir sutrikęs įsispoksėjo į nudengtą stalą. Broliai stovėjo suglumę. Tylą drumstė tik neramus jų trijų alsavimas.

3 skyrius

22 valanda

Nilsas iš visų jėgų teškia urną į brolių. Pjeras tam nepasiruošęs, ši trenkiasi jam į krūtinę. Iš garso Benjaminas akimirksniu suvokia, kad Pjerei kažkas lūžo. Gal krūtinkaulis, gal koks šonkaulis. Benjaminas visada geba numatyti tris žingsnius į priekį ir labai iš anksto išpranašauti kivirčą tarp šeimos narių. Pajunta pačias menkiausias, dar veik neegzistuojančias susierzinimo užuomazgas. Numano, kaip prasidės barnis ir kuo baigsis, bet čia visai kas kita. Nuo tos akimirkos, kai Pjerei kažkas lūžta, jis daugiau nieko nežino. Nuo šiol viskas tampa neištirta žeme. Pjeras guli prie vandens ir čiupinėjasi krūtinę. Nilsas tuoj prieina:

– Kaip tu?

Ir išsigandęs pasilenkia, kad padėtų broliui atsistoti.

Pjeras spiria Nilsui į blauzdas ir pargriauna ant akmenuoto kranto. Tada metasi ant vyresnio brolio, jie ima raičiotis, dauždami kumščiais vienas kitam per veidą, krūtinę, pečius. Visą laiką vyksta bendravimas. Benjaminui ta scena atrodo netikroviška, beveik išgalvota – broliai kalbasi bandydami užmušti vienas kitą.

Benjaminas pakelia netoli kranto gulinčią urną. Nulėkus dangteliui, dalis pelenų išsipyłė ant smėlio. Tai, kas liko iš kūno, yra pilkos spalvos, pereinančios į mėlynumą. Jis trumpai apie tai pagalvoja, keldamas urną ir vėl uždarydamas. Ne taip įsivaizdavo mamos pelenus. Laikydamas urną abiem rankomis, atsitraukia per kelis žingsnius ir sustingęs žiūri į brolių muštynes. Spokso suakmenėjęs kaip daugybę kartų anksčiau. Mato netaiklius smūgius ir negrabių judesius. Bet kurią kitą dieną Pjeras sumaltų brolių į miltus. Jis mušasi nuo pat paauglystės. Benjaminą užplūsta prisiminimai iš mokyklos, eidamas per kiemą jis matydavo susirinkusius pažiūrėti muštynių moksleivius, ir pro dygsniuotų striukių tarpus šmėstelėdavo virš ko nors palinkęs Pjeras. Benjaminas greitai praeidavo pro šalį, nenorėdavo matyti, kaip brolis nesustodamas talžo priešininką, nors šis jau nebejudą ir atrodo kaip negyvas. Pjeras moka muštis, bet čia, krante, jėgos išsilygina, nes dėl sulaužyto šonkaulio jis negali nė atsitiesti. Daugelis brolių smūgių skrieja pro šalį, pataiko netiksliai arba įstringą rankų gynyboje. Vis dėlto kai kurie jų triuškinantys. Benjaminas mato, kaip Pjeras užvožia Nilsui per antakį, skruostas ir kaklas iš karto nusidažo krauju. Nilsas trenkia Pjerui alkūne – garsas toks, lyg nosis būtų lūžusi. Tada čiumpa už plaukų, o kai pagaliau paleidžia, jam tarp pirštų styro išpešti kuokštai. Po valandėlės abu pavargsta. Akimirką atrodo, kad nė vienas nebeturi jėgų muštis. Sėdi ant kranto už kelių metrų ir žiūri vienas į kitą. Paskui vėl susiima. Trankosi lėtais, išėstais judesiais, lyg norėdami vienas kitą užmušti, bet neskubantys.

Ir visą laiką kalbasi.

Nilsas spiria broliui, bet nepataikęs praranda pusiausvyrą. Pjeras atsitraukia kelis žingsnius ir čiupęs akmenį iš visų jėgų

sviedžia į Nilsą. Akmuo prašvilpia pro šalį, bet Pjeras griebia kitą ir šį kartą pataiko Nilsui į smakrą. Dar daugiau kraujo. Benjaminas atsargiai traukiasi. Urną spaudžia taip, kad net pirštai bąla. Galiausiai apsigręžia ir lėtai nupėdina prie namo. Viduje nueina į virtuvę ir susiranda mobilųjį. Skambina numeriu 112.

– Mano broliai įsivėlė į muštynes, – sako jis. – Bijau, kad užmuš vienas kitą.

– Ar galite įsikišti? – klausia atsiliepusi moteris.

– Ne.

– Kodėl negalite? Jūs sužeistas?

– Ne, ne...

– Tai kodėl negalite?

Benjaminas spaudžia telefoną prie ausies. Kodėl negali įsikišti? Pažvelgia pro langą. Visur mato vaikystės žaidimų vietas. Čia kadaise viskas prasidėjo, čia ir baigiasi. Jis negali įsikišti, nes kartą tarytum įstrigo šioje vietoje ir nuo tada nebegali pajudėti iš vietos. Jam vis dar devyneri metai, o ten mušasi suaugę vyrai. Broliai, kurie gyvena toliau.

Mato jų, bandančių užmušti vienas kitą, siluetus. Finalas gal ir ne pats gražiausias, bet tikriausiai nieko nestebinantis. Kokios dar pabaigos jie tikisi? Kas, jų manymu, turi nutikti, pagaliau grįžus į vietą, nuo kurios jie visą gyvenimą bandė pabėgti? Dabar broliai mušasi, iki kelių įbridę į vandenį. Benjaminas mato, kaip Pjeras parbloškia Nilsą, šis atsiduria po vandeniu ir lieka gulėti. Nesikelia, o Pjeras nieko nedaro, kad jam padėtų.

Benjaminą persmelkia mintis: jie ten ir žus.

Tada jis paleidžia telefoną ir išpuolęs į lauką nubilda mūriniais laiptais. Prie ežero vedantį takelį vis dar puikiai prisimena, net lėkdamas kaip akis išdegęs išvengia visų kliūčių, neužkliūva už

išlindusių šaknų, peršoka kiekvieną aštrų akmenį. Skuodžia per savo vaikystę. Praleikia tą vietą, kur tėvai sėdėdavo, anapus ežero leidžiantis vakaro saulei; šone lieka rytuose plytinčio miško siena, valčių pašiūrė. Jis bėga. Kada pastarąjį kartą tai darė? Neatsimena. Suaugęs gyveno kaip sustingęs, išsprautas į skliaustus, o dabar, tvinkčiojant širdžiai krūtinėje, jį užlieja stebėtina euforija, juk jis gali ir pajėgia, ir – ko gero, tai svarbiausia – nori. Pukiškai jaučiasi, kažin kaip atgavęs jėgas. Peršokęs nedidelį pylimą, kur vaikystėje gaudydavo buožgalvius, įpuola į vandenį. Čiumpa brolius ir ketina atplėšti vieną nuo kito, bet pastebi, kad to nė nereikia. Jie nebesimuša. Stovi šalia, už kelių metrų nuo kranto, iki pusės vandenyje. Žiūri vienas į kitą. Tamsūs plaukai panašūs, kaštoninės akys visai vienodos. Niekas nieko nesako. Ežerą apgaubia tylą, kurią drumsčia tik trijų brolių rauda.

Ant laiptų jie apžiūri vienas kito žaizdas. Neprašo atleidimo, nes nežino, kaip tai daroma. Nes niekas niekada jų to nemokė. Atsargiai apsičiupinėję nuplauna žaizdas ir susiglaudžia kaktomis. Trys broliai apsikabina.

Staiga Benjaminas išgirsta variklio burzginą, drumsčiantį drėgną vasaros tylą aukštėliau dunksančiame miške. Jis pažvelgia į šlaitą. Policijos automobilis braunasi pro melsvą žalumą vedančiu į sodybą traktorių keliuku. Ten, kyšulyje, matyti vienišas namelis – birželį niekada dorai nesutemsta.